

Rønshoved Højskole
Højskolen ved Flensborg Fjord

36A

Musik, Litteratur og Kunstoplevelser

Sort Sol, Mathias Hammer og
Sønderjyllands Symfoniorkester

6. – 12. september 2027

Denne uge står helt i kunstarternes tegn. Vi skal gennem toner, sang og kulturelt DNA beruses af TV-vært og musikformidler Mathias Hammer og ikke mindst af maleren Emil Noldes prægtige farvehav, både til foredrag og i malerens eget hus. Vi skal forundres, når hundredetusindevis af stærke danser ballet på himlen over Tøndermarsken og opfører Sort Sol. Vi skal også betages af en dag om Finland, om et folk, der aldrig blinker med Michael Böss og om den finske litteratur med Anne Valbjørn. Vi skal også udfordres af den verdenskendte israelske forfatter Amos Oz' fortryllende litteratur og ikke mindst på besøg i Slesvig og se Bordesholm-alteret - en kulturskat i verdensklasse. Læg hertil højskolens formidable køkken, og du har en højskoleuge for alle sanser.

Foredrag

- Musikforedrag. Livets salmebrus. Hvem ejer salmerne? med Jesper Kragh, højskolelærer og musikhistoriker.
- Aftensalon om Danmarkshistorien gennem toner, sang og kulturelt DNA med Mathias Hammer, pianist, musikformidler, radio- og TV-vært kendt fra Den klassiske Musikquiz.
- Nyt lys på Nolde – maleren, der trådte ved siden af, ved Hans Christian Davidsen, kulturredaktør på Flensborg Avis.
- Frisk salon - med sange, lækkerier og fortællinger ved Nina Kjærhus, forstander.

- Om folket, der aldrig blinker: Hvad Finland kan lære os om Rusland ved Michael Böss, historiker og samfundsforsker, dr.phil.
- Om de ikoniske Mumitrolde af Tove Jansson ved Anne Valbjørn, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab.
- Musikoptakt til aftenens koncert med Sønderjyllands Symfoniorkester.
- Om den italienske forfatter Elsa Morantes berømte bog: Historien ved Thue Kjærhus, forstander 2001-2026.

Udflugter

- Sort Sol – se stærene danse luftballet i Nationalpark Vadehavet, UNESCO Verdensnaturarv.
- Slesvig Domkirke med Bordesholm-alteret, en kulturskat i verdensklasse.
- Til koncert i den flotte koncertsal i Alsion med Sønderjyllands Symfoniorkester.
- Noldemuseet hos den verdenskendte ekspressionistiske maler Emil Nolde.

Velkommen til en klassisk grundtvigsk folkehøjskole

Rønshoved Højskole er en af Danmarks flottest beliggende højskoler. Højskolen ligger ud til Flensborg Fjord midt i det bakkede morænelandskab, der indbyder til skønne vandreture i store løvskove langs fjorden. Stedets beliggenhed giver rige muligheder for udendørsoplevelser, der stimulerer og inspirerer.

Vi lægger vægt på det almindannende, hvor sange fra Højskolesangbogen, gode fortællinger, morgensamlinger, foredrag og fællesskabet er centralt placeret i hverdagen.

Vores kokke gør sig hver dag umage med at servere spændende retter, smagfulde salater og kager – ofte fra det sønderjyske kaffebord.

Højskolen kunne fejre 100 års fødselsdag i 2021 og fremstår flottere end nogensinde. Vi har bygget om og renoveret, så skolen er klar til et nyt århundrede.

Nina Kjærhus og Tim Pohle
Forstanderteam

Mandag 6. september

Ank. med tog til Gråsten Station. Herefter mulighed for transport til højskolen med vores egen bus kl. 15.15. (Se opdateret ankomsttidspunkt på dsb.dk)

Kl. 15–16.15 Ankomst og indkvartering, samt kaffe og lidt brød i skolens foyer.

Kl. 16.30 **Velkomst og rundvisning ved Nina Kjærhus, forstander. Vi mødes i foredragssalen.**

Gennemgang af de vigtigste punkter i programmet, involverede lærere på kurset bliver introduceret, vi synger et par gode sange og slutter af med en rundvisning på skolen.

Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren

Kl. 18.15 Aftensmad i spisesalen. Denne første aften skal vi have Rønshoved Tapas. Vores kokke har stegt og kogt lokale råvarer; et bugnende spisebord med små lækkerier, kombineret med gode salater og andet godt.

Kl. 19.45 **Aftensamling ved Tim Pohle, forstander.**

Vi mødes i foredragssalen. Højskolens værdigrundlag og placering i den sønderjyske historie krydret med sang og fortællinger. Herefter kaffe og kage med opskrift fra det store sønderjyske kaffebord i foyer og pejsestue.

Tirsdag 7. september

Kl. 07.30 Morgenvandring for de friske

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 09.00 **Morgensamling i foredragssalen sammen med højskoleeleverne.**

Du vil her blive udfordret inden for litteratur, musik, filosofi, historie – eller hvad læreren har på sinde. Samlingerne er uafhængige af dagens/kursets tema.

Kl. 10.00 **Musikforedrag. Livets salmebrus. Hvem ejer salmerne? med Jesper Kragh, højskolelærer og musikhistoriker.**

Reformationen satte salmerne i højsædet, som den vigtigste måde, menigheden deltog i gudstjenesten på. Men dermed blev kampen om salmerne også sluppet løs! I dag diskuteres det jævnligt, om det går an at synge Kim Larsen til begravelser; men i virkeligheden er det kun seneste skud i en gammel konflikt. Både når det gælder tekster, hvor Grundtvigs betydning har været afgørende; men også musikken, hvor Thomas Laub

forsøgte at bestemme, hvad der var en god salmemelodi. I dag er der igen grøde blandt salmeforfatterne, og især Simon Grotrians ekspressive stil og sproglige opfindsomhed har givet anledning til debat. Så, hvem ejer salmerne? En optakt til domkirkebesøget i eftermiddag.

Kl. 11.30 Frokost i spisesalen

Kl. 13.15 **Besøg i Slesvig Domkirke med Bordesholm-alteret, en kulturskat i verdensklasse.**

Bordesholm-alteret i Slesvig Domkirke er en kulturskat i verdensklasse, der skabtes af billedskæreren Hans Brüggemann og hans svende for knap 500 år siden på bestilling af den senere kong Frederik I. af Danmark. Brüggemanns inspirationskilde var den ældre samtidige, maleren og billedskæreren Albrecht Dürer (1471-1528), der ikke blot raffinerede træskærerkunsten, men også satte sin kunst i distribution. Alteret er netop blevet renoveret, så det fremstår knivskarpt igen. Husk pas.

Kl. 17.30 Øl- og vinsalg fra skolens kiosk

Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen inden afgang.

Kl. 19.30 **Aftensalon om Danmarkshistorien gennem toner, sang og kulturelt DNA med Mathias Hammer, pianist, musikformidler, radio- og TV-vært kendt fra Den klassiske Musikquiz.**

Findes der en særlig dansk musik? Og hvilken rolle har musikken historisk spillet i Danmark?

Mathias Hammer rejser tilbage i tiden og undersøger, hvordan dansk musik på skift har været knyttet til enevældige kongers temperament og til danskernes behov for at skabe kulturel samhørighed. Danmarks musikhistorie er både historien om en stolt nation, der ønsker at positionere sig kulturelt i verden. Og historien om krisetider og tabte krige, der har affødt nationalisme og jagten på den særligt danske lyd. Alt sammen personificeret af musikalske genier og banebrydende danske kunstnere, der sidenhen er blevet nationale ikoner. Fra musikerne ved Christian 4.s hof til Niels W. Gade, Carl Nielsen og Per Nørgård og den moderne tids pop- og rock. Mathias Hammer fortæller Danmarkshistorien gennem toner, sang og kulturelt DNA.

Herefter kaffe og kage i pejsestuen

Onsdag 8. september

Kl. 07.30 Morgenvandring for de friske

Kl. 07.55 Vi synger flaget op

Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

- Kl. 09.00 **Morgensamling i foredragssalen sammen med højskoleeleverne.**
- Kl. 10.00 **Foredrag om folket, der aldrig blinker: Hvad Finland kan lære os om Rusland ved Michael Böss, historiker og samfundsforsker, dr.phil. og lektor emeritus ved Aarhus Universitet med forskningsspeciale i national identitetshistorie, nationalisme og canadisk og irsk historie.**
 Da Forsvarets Efterretningstjeneste i 2025 varslede risiko for storkrig i Europa, rettedes alles øjne mod Finland – landet, der er klar til at tage kampen op mod Rusland. Med afsæt i sin anmelderroste bog, *Folket, der aldrig blinker*, tager Michael Böss os med på en rejse gennem den finske folkesjæl og landets imponerende forsvarsvilje. Gennem historiske nedslag og personlige møder undersøger Böss, hvordan Finland har opbygget Europas stærkeste forsvar og en jernhård sammenhængskraft. Det er en fortælling om et folk, der aldrig har sænket paraderne, og et foredrag, der kaster lys over, hvad vi i Danmark kan lære af vores naboer mod nord i en usikker tid.
- Kl. 12.00 Frokost i spisesalen
- Kl. 14.30 **Foredrag om de ikoniske Mumitrolde af Tove Jansson ved Anne Valbjørn, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab.**
 Det er ikke for ingenting, at finske Tove Janssons bøger om Mumitroldene nu er at finde på hylderne med voksenlitteratur hos boghandlerne. For det er finurlige lærerige universer med figurer, man synes at kunne genkende fra sit eget liv, som også har rig lærdom for - og god underholdning - til voksne også. Mumitroldene opstod som en reaktion på 2. verdenskrig, og er filosofiske, eksistentielle, til alle tider universelle fortællinger.
- Kl. 17.30 Vin- og ølsalg fra vores kiosk i foyeren
- Kl. 18.00 Aftensmad i spisesalen
- Kl. 20.00 **Frisisk salon - sange, lækkerier og fortællinger med Nina Kjærhus, forstander og Jesper Kragh, højskolelærer.**
 Friserne er et lille mindretal lige syd for grænsen med eget sprog, skoler, børnehaver osv. Vi vil høre mere om friserne, samtidig med at vi synger fra Højskolesangbogen og smager på nogle af friserens kulinariske specialiteter. I aften Tote Tante og Trümmertorte. Vi mødes i spisesalen.

Torsdag 9. september

- Kl. 07.30 Morgenvandring for de friske
Kl. 07.55 Vi synger flaget op
Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen
Kl. 09.00 **Morgensamling i foredragssalen sammen med højskoleeleverne.**
Kl. 10.00 **Foredrag om den italienske forfatter Elsa Morantes berømte bog: *Historien* ved højskoleforstander Thue Kjærhus**
Vi vil i dette foredrag komme bag om denne gribende klassiker om italienske skæbner under 2. Verdenskrig. Den italienske Idas liv forandres, da hun i 1941 møder en tysk soldat. 9 måneder senere føder hun sønnen Useppe. Ida fortæller ikke noget, og ingen spørger om noget. Ida kæmper for at få hverdagen til at hænge sammen. Hendes liv fyldes af mange bekymringer for, hvad der vil ske med hendes 2 sønner, hvis myndighederne finder ud af, at der er noget jødisk blod i hende. En mesterlig familiekrønike, men også et mesterligt anklageskrift.
Kl. 12.00 Frokost i spisesalen
Kl. 14.30 **Musikoptakt til aftenens koncert med Sønderjyllands Symfoniorkester.**
Vi kan denne eftermiddag glæde os til at blive introduceret til aftenens koncert ved musikhistoriker og forstander Tim Pohle.
Kl. 16.30 Øl- og vinsalg fra skolens kiosk
Kl. 17.30 Aftensmad i spisesalen inden afgang.
Kl. 18.30 **Koncert med Sønderjyllands Symfoniorkester i den særlige koncertsal på Alsion, Sønderborg lige ned til det maleriske Allsund.**
Det er altid særligt, når Sønderjyllands Symfoniorkester holder sæsonåbning. Vi får her et flot udpluk af hele sæsonens program. Det præcise program annonceres ved ankomst til højskolen.
Vi kører herefter hjem til højskolen, hvor et glas køligt hvidvin venter på os i Gimle.

Fredag 10. september

- Kl. 07.30 Morgenvandring for de friske
Kl. 07.55 Vi synger flaget op
Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen

- Kl. 09.00 **Morgensamling i foredragssalen sammen med højskoleeleverne.**
- Kl. 10.00 **Foredrag om Resonans og natur ved Jakob Plum Philipsen, højskolelærer.**
Vi lever i en tid, hvor klimaforandringer, døde fjorde og naturkriser fylder mere end nogensinde – og samtidig virker vi mere afskåret fra naturen, end generationer før os nogensinde har været. Filosofen og sociologen Hartmut Rosa giver os i sin bog 'Resonans' et sprog for at forstå dette tabte forhold. Han peger på, at vi længes efter at opleve verden som levende og resonant – som noget, vi kan stå i forbindelse med, snarere end blot at udnytte eller kontrollere. I foredraget undersøger vi, hvordan moderniteten har skabt en kløft mellem menneske og natur, og hvordan vi måske kan genetablere et levende forhold til den. Foredraget er tænkt som en optakt til vores Vadehavstur i aften.
- Kl. 12.00 Frokost i spisesalen
- Kl. 15.30 Varmt kanelbrød i foyeren inden afgang.
- Kl. 17.00 **Sort Sol og stærene i Nationalpark Vadehavet, UNESCO Verdensnaturarv.**
Vi skal i dag af sted for at se Sort Sol. Dette særlige syn opstår, når tusindvis af stærene samles for natten. Hvis vi er heldige, bliver himlen helt sort af stærene. I ventetiden luner vi os med den gode højskolekaffe. Medbring gerne gummistøvler, kikkert og tæpper til at sidde på. Vi spiser vores medbragte aftensmad i det fri midt i Nationalpark Vadehavet – UNESCO Verdensnaturarv. Medbring også pas, da stærene ofte vælger at gå til ro syd for landegrænsen.
- Ca. kl. 21.30 Hjemme venter varme boller med ost omkring ildstedet i pejsestuen. Ligesom vi til sidst slutter af med et par sange og en særlig festlig drink for at afslutte kurset.

Lørdag 11. september

- Kl. 07.30 Morgenvandring for de friske
- Kl. 07.55 Vi synger flaget op
- Kl. 08.00 Morgenbuffet i spisesalen
- Kl. 09.00 **Morgensamling i foredragssalen**
- Kl. 10.00 **Foredrag om nyt lys på Nolde – maleren, der trådte ved siden af, ved Hans Christian Davidsen, kulturredaktør på Flensborg Avis.**

Efter 1945 blev maleren Emil Nolde gjort til et offer for nationalsocialismen. Det var en offerfortælling, som efterkrigstidens tyske politikere, forfattere, kunstkritikere og museumsfolk gav yderligere næring. Lige fra Siegfried Lenz i sin roman »Tysktime« til den tidligere forbundskansler Helmut Schmidt. Men skiftende ledelser på Noldemuseet i Seebüll i Nordfrisland byggede også videre på en fortælling, som ikke var korrekt. Der var nemlig et taknemmeligt publikum til fortællingen om, at ikke alle tyskere var gerningsmænd, men at der også var ofre iblandt. Dette gik blot ud over sandheden. Foredraget handler især om, at vi skal se mange af Noldes billeder på en helt anden måde med det, vi nu ved om malerens førhen skjulte fortid. Det gælder fortællingen om »de umalede billeder« og ikke mindst de værker, han malede fra 1933 til 1945. Foredraget er en optakt til besøget i eftermiddag.

Kl. 12.00

Frokost i spisesalen

Kl. 13.15

Besøg på Noldemuseet hos den verdenskendte ekspressionistiske maler – Emil Nolde.

Hvis der er nogen malere, der har brugt Vadehavets unikke og utrolig stærke farver i sin kunst, så er det Emil Nolde. Vi skal besøge hans nyrenoverede kunstmuseum, som ligger i hans gamle hjem, midt i det frisiske landskab. Husk pas.

Kl. 17.30

Vin- og ølsalg fra vores kiosk i skolens foyer.

Kl. 18.00

Festmiddag. Vores kokke forkæler os med en flot 3-retters menu. Aftenen går herefter over i sange fra hatten og andet godt.

Søndag 12. september

Kl. 08.00

Morgenbuffet i spisesalen

Kl. 08.45

Vi synger flaget op

Kl. 08.50

Kort morgensamling i Pejsestuen.

Herefter afsked og afrejse, så man kan tage med skolens bus fra højskolen til Gråsten Station kl. 10.30. Tag IC-Lyntoget med afgang ca. kl. 11.00 (Se opdateret afgangstidspunkt på dsb.dk).

Vi forbeholder os ret til ændringer i programmet.

Praktiske oplysninger

Tilmelding

Du tilmelder dig nemt på vores hjemmeside www.ronshoved.dk under "Korte kurser". Du kan vælge mellem at betale online eller at få en regning.

Tilmelding er bindende, hvilket betyder, at vi ikke kan refundere pengene ved afbud. Vi anbefaler derfor, at du tegner en afbestillingsforsikring ved f.eks. Europæiske Rejseforsikring.

Priser

Dobbeltværelse pr. person med eget bad:	6.995,-kr.
Enkeltværelse pr. person med eget bad:	8.195,-kr.

Kontoret hjælper dig gerne med at finde en makker, så du for det første kan spare de penge som et enkeltværelse jo koster ekstra, men også for at du kan få muligheden for at lære en ny at kende.

Beløbet dækker kost & logi inkl. linned og håndklæder samt alle udflugter og programsatte punkter.

Rejsen til Rønshoved med offentlig transport

Vi ligger tæt på IC-linien. Der købes togbillet til Gråsten. Det tager 2½ time fra Århus og 3½ time fra København (med direkte tog hver 2. time). Fra Gråsten tager bussen (nr. 110) kun 15 min.

Vi kan også tilbyde at hente dig med vores bus i Gråsten kl.15.15. Prisen vil være 50,-kr., som du betaler direkte til chaufføren i bussen. Det samme kan vi tilbyde på hjemrejsen med togafgang ca. kl.11.00. (Se dsb.dk for at se opdateret togankomst/togafgang).

Rønshoved Højskole
Højskolen ved Flensborg Fjord